

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 214/21
Luxemburg, 30 noiembrie 2021

Hotărârea în cauza C-3/20,
LR Țenerăprokuratūra

Atunci când o autoritate penală constată că actele pe care le anchetează ale unui guvernator al unei bănci centrale a unui stat membru nu au fost în mod vădit îndeplinite de acesta în calitatea sa oficială, procedura în privința sa poate fi continuată din moment ce imunitatea de jurisdicție nu se aplică

Astfel, nu sunt îndeplinite de un asemenea guvernator în calitate oficială acte de fraudă, de corupție sau de spălare de bani

În luna iunie 2018, Ministerul Public leton I-a trimis în judecată pe guvernatorul Băncii Centrale a Letoniei (denumit în continuare „AB”) pentru diferite infracțiuni de corupție în fața RĪgas rajona tiesa (Tribunalul Districtual din Riga, Letonia). Concret, AB este acuzat că a acceptat două mite în legătură cu o procedură în materie de supraveghere prudențială privind o bancă letonă și că a spălat banii proveniți din una dintre aceste mite.

În calitate de guvernator al Băncii Centrale a Letoniei, AB, al cărei ultim mandat de guvernator s-a încheiat în luna decembrie 2019, era și membru al Consiliului general și al Consiliului guvernatorilor Băncii Centrale Europene (BCE).

Având în vedere această particularitate, Tribunalul Districtual din Riga ridică problema dacă, în temeiul calității sale de membru al Consiliului general și al Consiliului guvernatorilor BCE, AB poate beneficia de imunitate în temeiul articolului 11 litera (a) din Protocolul (nr. 7) privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene¹, care acordă funcționarilor și altor agenți ai Uniunii imunitate de jurisdicție pentru toate actele îndeplinite de aceștia în calitatea lor oficială.

Astfel, Tribunalul Districtual din Riga a decis să sesizeze Curtea cu o întrebare preliminară prin care urmărea să se stabilească dacă și, dacă este cazul, în ce condiții și potrivit căror modalități guvernatorul unei bănci centrale a unui stat membru poate beneficia de imunitate de jurisdicție în temeiul Protocolului privind privilegiile și imunitățile în cadrul unei proceduri penale îndreptate împotriva sa.

Aprecierea Curții

Amintind că toți guvernatorii băncilor centrale ale statelor membre sunt membri ai Consiliului general al BCE și că guvernatorii băncilor centrale ale statelor membre a căror monedă este euro sunt în plus membri ai Consiliului guvernatorilor BCE, Curtea, reunită în Marea Cameră, reține mai întâi că Protocolul privind privilegiile și imunitățile, în conformitate cu articolul 22 din acesta, se aplică BCE, membrilor organelor sale și personalului său. În consecință, acest protocol este aplicabil guvernatorilor băncilor centrale ale statelor membre, în calitate de membri ai cel puțin unui organ al BCE.

În acest cadru, guvernatorii băncilor centrale pot beneficia în special de imunitatea de jurisdicție prevăzută la articolul 11 litera (a) din Protocolul privind privilegiile și imunitățile pentru actele îndeplinite în calitatea lor oficială de membru al unui organ al BCE. În conformitate cu această

¹ Protocolul (nr. 7) privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene (JO 2016, C 202, p. 266, denumit în continuare „Protocolul privind privilegiile și imunitățile”).

dispoziție, guvernatorii menționați continuă să beneficieze de această imunitate de jurisdicție după încetarea funcțiilor lor.

În ceea ce privește obiectul și întinderea protecției prevăzute la articolul 11 litera (a) din Protocolul privind privilegiile și imunitățile, Curtea subliniază în continuare că, în temeiul articolului 17 primul paragraf din protocolul menționat, imunitatea de jurisdicție este acordată exclusiv în interesul Uniunii. Articolul 17 al doilea paragraf din același protocol pune în aplicare acest principiu prevăzând că fiecare instituție a Uniunii are libertatea de a ridica această imunitate în toate cazurile în care apreciază că ridicarea imunității nu contravine intereselor Uniunii.

Așadar, revine exclusiv BCE, atunci când este sesizată cu o cerere de ridicare a imunității de jurisdicție a unui guvernator al unei bănci centrale în cadrul unei proceduri penale naționale în curs, sarcina de a aprecia dacă ridicarea imunității contravine intereselor Uniunii.

În schimb, BCE și autoritatea responsabilă de procedura penală referitoare la un guvernator al unei bănci centrale naționale își partajează competența de a constata dacă actele susceptibile să facă obiectul unei încadrări penale au fost îndeplinite de guvernator în calitatea sa oficială de membru al unui organ al BCE și intră, prin urmare, în domeniul de aplicare al imunității de jurisdicție prevăzute la articolul 11 litera (a) din Protocolul privind privilegiile și imunitățile.

În ceea ce privește modalitățile acestei partajări a competențelor, Curtea precizează că, atunci când autoritatea responsabilă de procedura penală constată că, în mod vădit, actele vizate nu au fost îndeplinite de guvernatorul băncii centrale în calitatea sa oficială de membru al unui organ al BCE, procedura în privința sa poate fi continuată din moment ce imunitatea de jurisdicție nu se aplică. Această situație se regăsește în cazul actelor de fraudă, de corupție sau de spălare de bani săvârșite de guvernatorul unei bănci centrale a unui stat membru care, prin ipoteză, ies din sfera funcției unui funcționar sau a unui alt agent al Uniunii.

În schimb, atunci când, într-un stadiu oarecare al procedurii penale, autoritatea națională constată că actele vizate au fost îndeplinite de guvernatorul în cauză în calitatea oficială de membru al unui organ al BCE, ea trebuie să solicite ridicarea imunității de jurisdicție. Atunci când autoritatea națională are dubii cu privire la acest aspect, ea trebuie să consulte BCE și, în ipoteza în care aceasta din urmă apreciază că actele au fost îndeplinite în calitate oficială, să solicite din partea sa ridicarea imunității guvernatorului în cauză. Astfel de cereri de ridicare a imunității trebuie să fie admise, cu excepția cazului în care se stabilește că interesele Uniunii se opun acestui lucru.

Pe de altă parte, respectarea acestei partajări a competențelor este supusă unui control din partea Curții, care poate fi sesizată cu o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 TFUE în cazul neîndeplinirii de către autoritățile naționale a obligației lor de a consulta instituția Uniunii în cauză atunci când orice îndoială cu privire la aplicabilitatea imunității de jurisdicție nu poate fi exclusă în mod rezonabil. Invers, atunci când ridicarea imunității este refuzată de instituția Uniunii competentă, validitatea acestui refuz poate face obiectul unei trimeri preliminare în fața Curții sau chiar a unei acțiuni directe a statului membru în cauză în temeiul articolului 263 TFUE.

În ceea ce privește întinderea imunității de jurisdicție prevăzute la articolul 11 litera (a) din Protocolul privind privilegiile și imunitățile, Curtea precizează că o astfel de imunitate nu se opune actelor de urmărire penală în ansamblul lor, în special măsurilor de investigare, strângerii probelor și notificării actului de inculpare. Cu toate acestea, în cazul în care, încă din stadiul investigațiilor efectuate de autoritățile naționale și înainte de sesizarea unei instanțe, se constată că funcționarul sau agentul Uniunii este susceptibil să beneficieze de imunitate de jurisdicție pentru actele care fac obiectul urmăririi penale, revine acestor autorități sarcina de a solicita instituției Uniunii în cauză ridicarea imunității. De altfel, întrucât imunitatea menționată beneficiază numai funcționarului sau agentului Uniunii în discuție pentru un act determinat, ea nu se opune ca probele strânse în cursul unei anchete polițienești sau judiciare care vizează un atare funcționar sau agent să poată fi utilizate în alte proceduri privind alte acte neacoperite de imunitate sau îndreptate împotriva unor terți.

În ultimul rând, Curtea arată că, deși imunitatea de jurisdicție nu se aplică atunci când beneficiarul acestei imunități este pus sub acuzare într-o procedură penală pentru acte care nu au fost îndeplinite în cadrul funcțiilor pe care le exercită în numele unei instituții a Uniunii, ar fi în orice caz contrare principiului cooperării loiale consacrat la articolul 4 alineatul (3) al treilea paragraf TUE procedurile abuzive naționale inițiate pentru acte care nu sunt acoperite de această imunitate în scopul de a exercita o presiune asupra agentului Uniunii în cauză.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106